

Zadnja poročila.

Potek zborovanj in prireditev ob drugem kongresu jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani.

Ljubljana pozdravlja jugoslovanske učiteljske goste.

Z ljubljanskega Gradu pozdravlja došle goste jugoslovanska trobojnica. V svečano obleko so odeta tudi mestna poslopja. Zgledu in pozivu ljubljanskega župana je sledilo tudi ljubljansko meščanstvo, ki goji odkrite simpatije do učiteljstva in je razobesilo zastave.

Prvi došleci.

Že v petek so pričeli prihajati prvi gostje, med njimi g. Jovo P. Jovanović, šef kabineta ministra prosvete.

V soboto v jutru se je preselila centralna kongresna pisarna in stanovanjski urad na južni kolodvor. Po kolodvoru in na poslopjih, kjer so skupna prenočišča so oznanjale table z napisom »Kongres UJU«, da so nastopili kongresni dnevi jugoslovanskega učiteljstva.

Veliki, okusni lepaki so po mestu že teden dni prej naznanjali občinstvu koncert Glasbene Matice in sokolsko telovadno prireditev na čast udeležencem kongresa. V petek je izšla slavnostna številka »Učiteljskega tovariša« in je bila izročena javnosti potom kolporterjev.

Veliko iznenadenje je pa bilo v soboto v kongresni pisarni, ker so proti pričakovanju že ta dan dohajali s posameznimi vlaki kar trumoma udeleženci kongresa. Pozornost je vzbujalo, da so dohajali gostje iz Južne Srbije, Skoplja, Tetova, Bitolja itd. že ta dan. Že v soboto je prišlo nad 500 udeležencev, med njimi nad polovica takih, ki prej sploh niso bili prijavljeni, iz česar je bilo sklepiti, da bo udeležba nad pričakovane velika — kakor je tudi resnično.

V soboto je došel tudi Glavni odbor iz Beograda, s predsednikom Milutinom Stankovićem na čelu.

Oficijelni zastopniki.

Že v soboto je došel nač. min. prosvete g. Jovo Djordje Jovanović, ki zastopa oddelek ministrstva prosvete. Ta dan je prišel tudi zastopnik Čehoslovaške Obce Učiteljske, njen I. podpredsednik g. Adolf Obst, ki zastopa 27.000 čehoslovaškega učiteljstva. V nedeljo dopoldne je pa prišel z brzovlakom dr. Svet. Stevanović, pomoč. min. prosvete, kot osebni oficijelni zastopnik ministra prosvete. Kot zastopnik Slovaške učiteljske zveze je došel na kongres njen predsednik g. Martin Orišek, učitelj-poslanec v čehoslovaškem parlamentu in zastopnik iste organizacije njen podpredsednik senator parlamenta — učitelj Babka Juraj ter blaginjak te zveze Fraas Vojtěch.

Dohodi v nedeljo.

V nedeljo dopoldne so prihajali udeleženci z vsemi vlaki. Hrvatsko učiteljstvo je prišlo skupno povečini ob 10. uri dopoldne. Svečan moment je bil, ko so izstopili iz železniških voz in je mogočno spontano zadonela »Lepa naša domovina« iz grl vseh prišlecev.

Pozornost je vzbudilo v kongresni pisarni, ko sta se prijavila tudi dva češka učitelja — skavta, ki sta prišla slučajno v Ljubljano in sta zaprosila, da bi smela prisostvovati kongresu.

V nedeljo popoldne in še v ponedeljek so dohajali vedno novi člani, tako da je obisk izredno velik.

Seja Glavnega odbora UJU.

Ob osmi uri v nedeljo se je zbral v mestni posvetovalnici na magistratu ves Glavni Odbor UJU, ki je odobril letno poročilo in izvršil vse glavne priprave za razpravo na glavni skupščini in kongresu.

Konferenca delegatov in Glavnega odbora.

Ob 5. uri pop. otvori v veliki dvorani hotela Union predsednik Stanković delegacijsko zborovanje.

Dvorana je bila nabito polna, ker so se delegacije udeležili poleg delegatov tudi drugi člani Udruženja.

Delegati so oddali svoja overovljenja in se s tem legitimirali.

Izvoljeni so bili nato sledeči odseki: odsek za overovljenje pooblastil, odsek za »Izveštaj«, odsek za poslovniki, odsek za predloge in odsek za sestavo resolucij.

Kot tretja točka se je nato razpravljalo v širšem krogu o najvažnejših za-

htevah učiteljstva, ki jih je treba unesti v resolucijo kongresa.

Razvila se je zanimiva debata, v katero so posegli posebno delegati iz Južne Srbije (iz Bitolja, Skoplja, Kumanova itd.) Glavni predmet debate sta tvorila zakon o državnih uradnikih in zakon o narodnih šolah, ter so se navajale hibe, ki jih obsega uradniški zakon in ki jih je treba popraviti in odpraviti iz šolskega zakona.

Ob 7. uri zvečer je bilo zaključeno delegacijsko zborovanje in so pričeli zborovati odseki.

Pozdravni večer v Zvezdi.

Takoj po popoldanskem zborovanju je bil vrt v restavraciji Zvezda nabito poln. Veliko pozornost je vzbujal kvartet Kožina in pevski zbor Matice, pod vodstvom tov. Juvanca. Ob zvokih godbe se je razvila prav živahna zabava in prijateljsko poznavanje učiteljstva med seboj.

III. glavna skupščina UJU 6. avgusta t. l.

Pri nabito polni dvorani ter ob zasedenih galerijah je otvoril predsednik UJU tov. Stanković s široko zasnovanim govorom ob pol 9. uri dop. III. glavno skupščino, povdarjajoč najnujnejše zahteve in ideale učiteljstva, spominjajoč se neodrešenih bratov v Primorju in na Koroskem, katerih se hočemo vedno spominjati.

Z burnim aklamiranjem je skupščina stajala sprejela brzojavko, ki jo predsedstvo odposlje v imenu skupščine Nj. Vel. kralju.

Predsednik predstavi skupščini zastopnika Čehoslovaške Učiteljske Obce g. Obsta, ki ga je skupščina istotako pozdravila z burnim aplavzom.

Nato je skupščina sprejela zapisnik včerajšnjega popoldanskega zborovanja z malimi izpremembami.

Poslovniki učiteljske skupščine.

Skupščina je prešla nato v razpravo projekta poslovnika za učiteljske skupščine. Odsek je predlagal predloženi tekst s prav neznanostjo, samo eno izpremembo. Kot prvi se je oglašil v zadevi za nekatere nujne izpremembe v projektu tov. Močnik. Enako so se tudi drugi govorniki oglašili za utemeljene izpremembe v posameznih točkah poslovnika.

Sprejet je bil predlog, da se poslovnik sprejme in se pooblasti glavni odbor, da spravi poslovnik v sklad z novimi izpremembami pravil.

Izveštajni odsek.

Izveštajni odbor je podal poročilo o delovanju glavnega odbora, iz katerega posnemamo sledeče:

Poročilo o delu Glavnega Odbora UJU za l. 1922/23 na III. gl. skup. v Ljubljani.

Organizačno delo.

Glavni odbor Udruženja jugoslovanskega učiteljstva si je stavil v l. 1922/23 za nalogo, da ojači svojo stanovsko organizacijo. Počasi, toda sigurno, so pristopili Udruženju tudi oni tovariši, ki so se držali zadnja tri leta pasivno zunaj organizacije, pa bodi iz tega ali onega vzroka. Nastajanje novih društev z novimi člani je bilo v preteklem letu intenzivnejše nego prej. Povdarjati je zlasti to, da so letos naša društva po Hrvatskem številnejša, da je navdušenje za delo večje in da je pri naših hrvatskih kolegih zmagalo naziranje, da je učiteljstvo spas samo in edino v stanovski organizaciji.

Naša sila tiči v našem Udruženju; v Udruženju mora najti sleherni učitelj trdno oporo za svojo pravično stvar, iz Udruženja mora črpati novih moči za nadaljno borbo proti vsem in vsakemu, ki bi želel zapostavljati interese šolstva in učiteljstva za svojimi osebnimi.

Lanska skupščina v Sarajevu je prinesla med učiteljstvo Bosne in Hercegovine novo življenje. Organizacijsko delo med bosanskim in hercegovskim učiteljstvom se je pospešilo čim najbolj v korist vsega tamkajšnjega učiteljstva. Naše poverjenišvo v Sarajevu je pokazalo od lanske skupščine z energičnim in smotnim delom obilo lepih uspehov. Nadejamo se, da bodo ti uspehi tudi v bodoče ena-

ko razveseljivi in da se bo strnilo v do- glednem času v vrstah UJU vse učitelj- stvo Bosne in Hercegovine.

Pri tej priliki moramo ponoviti, da greše zelo oni člani našega stanu, ki se nahajajo — pa bodisi iz katerikoli vzro- kov — v nekem pasivnem razmerju na- pram našemu Udruženju ali pa so celo zuna- j vrst našega UJU. Nam vsem je da- nes bolj kot kedaj prej nujno potrebno, da nastopamo složno bodisi kot stanov- ska organizacija ali pa kot stan. Na dnev- nem redu so prosvetna, šolska in učitel- ska vprašanja, ki močno zadevajo naše interese in zaradi katerih moramo biti v neprestani čuječnosti. V složnem nastopu bo naš glas močnejši, naše zahteve od- ločnejše, naše želje enodušnejše, pa tudi naš uspeh bo sigurnejši, kajti nikogar se ne bo našlo v državi, ki bi se upal klju-ovati organizaciji, broječi 14—16.000 pro- svetnih delavcev.

Organizacija v Dalmaciji in ta v Slo- veniji sta delovali uspešno, pa tudi dru- god so se kazali vidni uspehi. Neizpod- bitno je, da moč celokupne organizacije zavisi od agilnosti njenih poverjeništev. Čim agilnejša so poverjenišva, tem in- tenzivnejše je delo vse organizacije.

Iz povedanega sledi, da je neobhod- no potrebno, da se poverjenišva zavza- mejo za dobro organizacijo podrejenih društev. Po današnjem stanju ima soraz- merno najmanj društev Crna gora. Mor- da so temu krive terenske neprilike, mor- da drugi vzroki, ki ovirajo organizacij- sko delovanje. Toda napeti je treba vse sile, da se vzpostavijo redne razmere.

Mi ne smemo in ne moremo nikdar dopustiti, da bi se kršila prava šole in učiteljstva. Oprti na svoje Udruženje moramo z vstrajnostjo in žilavostjo po- magati pošteni stvari do zmage.

Delo društev je bilo v tem, kakor tu- di v preteklem letu obsežno. Razpravljala so se najrazličnejša vprašanja, sklepale se resolucije, pošiljale se glavnemu odbo- ru UJU, ki jih je priobčeval v centralnem glasilu, če so se mu zdele važne, da zve- zanje učiteljstvo vse države.

Glavni odbor je reševal kolikor mo- goče točno in hitro predloge, ki so mu do- hajali od posameznih društev, pa naj se je zadeva tikala tega ali onega učitelja, te ali one neprijetnosti, storjene učiteljstvu ali šoli. Mnoge zadeve je odstopal gl. od- bor v reševanje pristojnim ministrstvom.

Glavni odbor se je toplo zavzel za hrvatsko učiteljstvo, ki ga je hotela po- krajinska prosvetna uprava disciplinirati, ker se je to učiteljstvo potezalo z vso iskrenostjo za državno in narodno edin- stvo. Zadeva je bila za hrvatske tovari- še ugodno rešena, poverjenik za prosveto v Zagrebu pa razrešen svojega položaja, s čimer je prešlo preganjano učiteljstvo popolno zadoščenje.

Se mnogo perečih stvari, ki čakajo v organizaciji na realizacijo. Bosansko učiteljstvo je vložilo svoječasno vrsto predlogov, na katere še nima rešitve; mnogo je še neresenih stvari, ki zadevajo slov. učiteljstvo in tudi ono iz ostalih po- krajajev. Največja ovira pri dosegu naših zahtev je neenakost zakonov, pa tudi ne- zadostno poznavanje prosvetnih razmer v posameznih pokrajinah. Baš radi tega je neobhodno potrebno, da se čim pre- je unificirajo pravice učiteljstva z enim za- konom, da se z enim zakonom, veljav- nim za vso državo, uravnajo pota našega šolstva.

Glavni odbor je združil zahteve in želje učiteljstva iz vseh pokrajin v pre- gledno celoto ter odstopil ves material pristojnemu mestu v svrhu pravične re- šitve učiteljskih zahtev. Odbor je na sta- lišču, da mora pri urejevanju svojih prav- ic izpregovoriti učiteljstvo tudi svojo zadnjo besedo, kajti samo ono je, ki po- zna šolske in svoje razmere natanko do vseh podrobnosti.

Osebnostne izpremembe.

Med lansko in letošnjo glavno skup- ščino se je izvršila pri upravi našega Udruženja važna izprememba. Naš stari tovariš Mihajlo Jović, predsednik našega Udruženja, je podal dne 26. ok- tobra lanskega leta ostavko na svoj po- ložaj kot predsednik. Z ozirom na stanje, v katerem smo se nahajali po odstopu predsednika Jovića in z ozirom na ogrom- no delo, ki nas je čakalo, je bil izvršilni odbor mnenja da je neobhodno potrebno, da si izberemo iz svojih vrst novega predsednika, ki naj vodi nadaljnje delo v

prospeh šole in učiteljstva. Pri volitvi je bil z absolutno večino glasov izvoljen UJU tov. Milutin Stanković, član glavnega odbora in urednik »Narodne prosvete«.

Delo na projektu zakona o na- rodnih šolah.

Tri leta so že pretekla od zadnjega našega kongresa, ki je bil prava manife- stacija jedinstva celokupnega učiteljstva naše države. Delo, ki je bilo zasnovano na prvem kongresu, je ostavilo za to pri- meroma kratko dobo svetlo sled.

Notranji viharji, borbe in krize so si- cer provzročili, da je bilo naše delo te- kom zadnjih treh let precej tiho in ne- opaženo, toda kljub temu je velika misel bratstva in solidarnosti, ki je švignila na plan l. 1920, žarela i nadalje na vseh na- ših poznejših skupščinah i manifestirala v vsem našem delovanju.

Udruženo učiteljstvo je pravilno shva- čalo, da je uloga osnovne šole nad vse važna pa tudi usodna za vse naše nardo- no in državno življenje, vsled česar se je od početka svojega delovanja nepresta- no bavilo z vprašanjem šolske reforme in jedinstva prosvetnih zakonov. Vse naše delo je imelo v tem po- gledu nacionalno obilježje in je težilo za tem, da se ustvari širok naš ujedinjene domo- vine nacionalna šola, ki naj bi bila pod- laga duhovnega edinstva bodočih na- ših pokolenj.

Pravkar pretečena doba treh let skupnega dela je pa pokazala, da so bile razmere in dogodki v tem razdobju jači od nas. Notranje državne neprilike so krive, da je danes naša država edina v Evropi, ki po končani svetovni vojni ni uspeła, da izvrši potrebne korake v po- gledu prosvetne reforme!

Vsakemu, ki pozna nekoliko bliže vprašanje prosvetne reforme, je jasno, da so vsi prosvetni zakoni v neki vzročni vezi med seboj in da mora izmeniti enega zakona slediti tudi izmena drugih. Nam je vsled tega potrebna celokupna pro- svetna reforma, ki naj omogoči in pri tem tudi ojači osnovno prosveto najširših pla- sti v narodu in ustvari čimprej nove ge- neracije narodnega učiteljstva. S pomoč- jo takega učiteljstva naj se vrši napredno, kulturno in nacionalno delo med maso naroda, ki živi še v temi stoletij in pod sugestijo preteklosti, ki nas je duhovno razdvajala.

Vsled navedenega sta se izvršilni in glavni odbor našega Udruženja nepresta- no potezala, da se prične in tudi že enkrat reši vprašanje prosvetne reforme. Kot najglavnejše smo v tem oziru smatrali, da se sklene za vso državo enotni šolski za- kon, katere mu naj slede še ostali, ki bodo uredili vprašanje učiteljskega obrazo- vanja.

Članom našega Udruženja je znana v glavnih potezih zgodovina sedanjega projekta o narodnih šolah in vse njene po- drobnosti. Početki dela tega projekta se- gajo v čas, ko je zavzemal mesto ministra prosvete g. Ljubomir Davidović, pod katerim je bil sprejet znameniti šol. zakon z dne 23. julija 1919.

Takoj po našem osvobojenju je ime- noval minister Davidović komisijo pro- svetnih delavcev, sestavljeno iz vseh po- krajajev naše države, ki je izdelala prvi na- črt zakona o narodnih šolah za vso dr- žavo. Ta načrt je poslal g. Davidović tudi našemu Udruženju, ki je podalo svoje mnenje o tem načrtu v različnih številkah »Narodne Prosvete«. Vsled nastopivših razmer je bil načrt odložen do leta 1921., ko je bila na predlog UJU nanovo sklica- na po ministru prosvete učiteljska komi- sija, ki je na podlagi vsega zbranega ma- terijala izdelala v maju l. 1921. nov načrt zakona v narodnih šolah z ozirom na raz- mere, ustvarjene z našim ujedinenjem.

Novoizdelani načrt je bil svoječasno natisnjen v »Narodni Prosveti«, da je moglo učiteljstvo po svojih društvi- in poverjeništvih izraziti mnenje o njem.

Po vsem tem je bil ves material od- poslan glavnemu prosvetnemu savezu, ki naj bi izdelal nato definitivni projekt šol. zakona. Načrt in izpeljava tega posla sta bila poverjena ožji komisiji gl. prosv. sa- veza, v kateri je bil g. Vlada Rado- jević, tedanji načelnik osnovne nastave v ministrstvu prosvete. G. Radojević je načrt zakona sistemiziral v nov pro- jekt, ki naj bi prišel pred plenum glav. prosvetnega Saveza.

Na intervencijo našega Udruženja je tedanji minister prosvete g. Svetozar Pribičević odredil, da prisostvujejo razpravam v glav. prosv. Savezu tudi prosvetni delegati iz vseh pokrajin kot poznavalci razmer in potreb svojih krajev.

Po preteku nekaj mesecev intenzivnega dela je bila stvar dovršena, toda novi projekt se v mnogih členih razlikuje od projekta ožje komisije. Vse nove izpremembe so bile objavljene v »Narodni Prosveti«, da je moglo učiteljstvo izreči o njih svojo sodbo.

Sarajevska učiteljska skupščina je izrazila željo, naj pride projekt čimprej pred parlament, da se tam uzakoni. Načrt je bil pozneje sprejet v delovni program koalicijske vlade, toda s prekinjenjem zakonodajnega dela v parlamentu je bil odložen za enkrat tudi načrt šol. zakona z dnevnega reda.

Da načrt še ni postal zakon, moramo zlasti mi, ki poznamo važnost prosvetnega dela za državo, narod in šolo, le obžalovati; naša skupščina in kongres sta pa poklicana, da izpregovorita o vsem tem primerno besedo.

Delo glede uradniškega zakona.

Eno najvažnejših vprašanj, ki je absorbiralo največji del pozornosti in aktivnosti organizacije je bilo vprašanje zakona o državnih uradnikih in uslužbencih.

Učiteljstvu so znane vse borbe v tem pogledu iz »Nar. Prosv.«, iz česar je razvidno, da smo storili vse, kar se je dalo storiti, da ostanemo ohranjeni interesi in prava učiteljstva.

Projekt tega zakona je imel dve glavni redakciji, eno za časa koalicijske in drugo pod sedanjo vlado. Bili smo solidarni z ostalim državnim uradništvom in delali smo skupno na to, da se ta projekt čimprej uzakoni.

Predsedništvo Udruženja je prisostvovalo na kongresu vseh org. drž. uradnikov iz kraljevine, kjer se je javno manifestiralo za naše zahteve.

V veliko oporo pri naši borbi nam je bila moralna podpora društev, ki so nam pošiljala proteste, katere smo sproti priobčevali v našem tisku. S tem so bile naše zahteve močno podprte, ker so merodajni faktorji videli, da je vse učiteljstvo enodušno za nami.

Politični dogodki in notranje krize, ki so ovirale donošenje zakona o nar. šolah pred parlament, so bile tudi v tem oziru jače od nas.

Naj slede na kratko glavne zahteve, ki smo jih oficijelno stavili:

Se za časa koalicijske vlade smo zahtevali, da se učitelji nameščajo z ukazom, da se s tem preneha z odrekanjem gotovih pravic učiteljstvu; da osnovne plače ne smejo biti manjše od sedanjih in da se v projektu ublaži razlika med I. in II. kategorijo v razmerju 4:3; da glede ocene učit. ostanje veljavne za učiteljstvo tozadevne določbe, ki bodo predvidene v novem šolskem zakonu; da glede kazni veljajo za učiteljstvo določbe, ki jih predvideva šolski zakon; da se uradništvu zagotovijo politična prava; da dobe poročene učiteljice polne dnevnice; da glede razpisa, kompetence za službena mesta in glede stalnosti obveljajo za učiteljstvo določbe šolskega zakona; da se učiteljem v Južni Srbiji dovoli poseben dodatek k plači; da se povišajo draginjske doklade primerno draginji; da se izjednačijo draginjski razredi in istotako, da se dodatki za stan izvedejo za celo državo.

Poleg tega je izvršilni odbor UJU izdelal posebno peticijo na g. ministra prosvete M. Trifunovića, s prošnjo, da jo dostavi zakonodajnemu odboru.

Bili smo skupno z uradniškimi organizacijami tudi pri ministru financ.

Reči moramo, da so naše zahteve našle mnogo razumevanja pri merodajnih faktorjih in bi se nam bile povečini uresničile, da niso dnevni politični dogodki povzročili odložitve rešitve tega vprašanja.

S političnim odmorom v decembru je bilo odloženo tudi vprašanje uradniškega zakona in v tem času smo se morali omejiti pri delu na to, kar se da izvršiti brez zakonodajne odločbe.

Z novim zakonodajnim delom se je obnovila naša borba, da v uradniškem zakonu realizujemo vse naše zahteve in da čuvamo naše materialne in pravne interese.

Takoj moramo izjaviti, da nas nova redakcija uradniškega zakona v mnogem oziru ni zadovoljila. Stopili smo v stik z učitelji - poslanci, da potom njih zainteresiramo parlamentarne klube za naše stanovske zahteve. Dne 17. julija t. l. se je vršila konferenca izvršilnega odbora UJU z vsemi učitelji - poslanci, na kateri se je razmotrivalo izključno vprašanje uradniškega zakona.

Podrobnosti te akcije so učiteljstvu že itak znane iz stanovskega tiska.

Vsem članom vlade, zakonodajnega odbora in parlamentarnim klubom so bile izročene naše zahteve, ugotovljene s posebnim ozirom na pragmatiko in poedine člene, na tej konferenci.

Stavili smo svoje prvotne zahteve in poleg tega še: da učitelji dosežejo lahko tudi prvo grupo položajnih plač in da bo periodično povišanje določeval šolski zakon ter se v tem oziru doda pragmatiki nov člen; da se poročene učiteljice z ozirom na materialno stran popolnoma izjednačijo z učitelji.

Takoj po tej vlogi smo ponovno intervenerali glede člena 224 projekta, in sicer smo zahtevali, da učitelji, ki so dobili svoja mesta po razpisu ne stavijo na razpoloženje, katero predvideva člen 224.

Medtem pa se je pojavila že zopet nova nevarnost za nas. V vladi in parlamentarni večini se je pojavilo dvojno mišljenje in sicer v tem smislu, da bi uradniški zakon ne oseboval tudi učiteljskega materialnega vprašanja; uradniški zakon naj bi bil samo nekak okvirni zakon za specialne zakone.

To je bil tem težji moment za nas, ker ni upanja, da se tako hitro predloži zakon o narodnih šolah skupščini.

Izvršilni odbor UJU je potom tiska in osebne akcije potom svojih prijateljev započel odločno akcijo proti temu. Uspeh te akcije je bil, da je g. minister prosvete v imenu vlade dal naknadno izjavo, da velja uradniški zakon tudi za učitelje, da se učitelji uvrste tudi v prvo grupo položajnih plač, a da se pri členu 224 ne more izvesti učiteljstva.

Z ozirom na vse to je narodni poslanik - učitelj, g. Svetozar Gjorgjević v sporazumu z izvršilnim odborom UJU in drugimi učitelji - poslanci obeh strank, tako radikalne, kakor demokratske, izdelal predlog izpremembe in dopolnil k uradniškemu zakonu, v katere je vnesel vse naše zahteve.

Po tej borbi in vseh naporih, ki smo jih imeli in podvzeli v zaščito interesov učiteljstva, prednašamo postopanje pristojnih faktorjev pred najvišji forum učiteljstva, pred glavno skupščino, da tudi ona izreče končno svoje objektivno mišljenje.

Predlogi gl. skup. UJU v Sarajevu.

Predlogi glavne skupščine UJU v Sarajevu so bili predloženi ministrstvu v posebni spomenici, ki je bila objavljena učiteljstvu potom stanovskih glasil.

Mnogo zahtev je uspelo, toda mnogo jih ima opraviti z velikimi zaprekami in težavami, ki jih bo glavni odbor skušal realizovati tekom časa in ob ugodnih prilikah.

Naš tisk UJU.

V pretečenem letu se je videlo, kaj zmore naš tisk. Videli smo, s koliko odločnostjo, s koliko spretnostjo je zastopala Narodna Prosveta naše stanovske interese.

S svojim pisanjem je postala eden prvih in najbolje urejanih stanovskih listov in nam je prinesla mnogo ugleda.

Enako je tudi naše centralno pedagoško glasilo »Učitelj« prineslo v pretečenem letu mnogo dragocenih sestavkov.

Članstvo UJU.

Najrazveseljivejše poglavje naše organizacije je pa stalno naraščanje članstva.

Udruženje šteje danes skupaj 213 okrajnih učiteljskih društev in 10.208 članov.

Posamezna poverjeništa imajo: Pov. Beograd 100 dr., 4744 čl.; pov. Zagreb 43 dr., 1571 čl.; pov. Ljubljana 32 dr., 2446 čl.; pov. Sarajevo 27 dr., 758 čl.; pov. Split 11 dr., 689 čl.

Naše članstvo raste.

Proti lanskemu letu je članstvo znatno in razveseljivo naraslo. Okrajnih učiteljskih društev smo imeli lani vsega 172, letos jih pa imamo toliko več, da to lahko naznačimo kot znaten uspeh. Posebno je to razveseljivo, ker so se okrajna učiteljska društva osnovala tam, kjer dosega ni bilo smisla za stanovsko organizacijo.

Pa tudi številčno je znaten naš dvig. Lani smo imeli 8110 članov, letos lahko rečemo, da je nad dve tretjini vsega učiteljstva v državi udruženega v naši organizaciji.

Ni pa v našem članskem številu vračunan znaten broj srbskih učiteljskih društev, ki se niso potrudila, da pravočasno vplačajo svoje člane prispevke. Zaradi tega se ti člani v smislu pravil niso mogli vračunati kot člani Udruženja.

Poleg tega tudi tu ni vračunanega mnogo članstva iz Hrvatske in Slavonije. Tu se namreč okrajna društva vedno prenavljajo in pristopajo vedno nova društva na svojih zborovanjih k Udruženju. Zato onih društev, ki so se javila po zaključku letošnje poslovne dobe, nismo mogli upoštevati v našem izkazu.

Ni več daleč čas, ko bo naše Udruženje lahko izjavilo, da ima vse učiteljstvo za sabo.

Materijalni položaj UJU.

Glede materialne strani UJU je videti iz poročila, da budget posebno obremenjujejo listi. Glavni odbor je stal v tem oziru na stališču, da ni nobena žrtev prevelika, ki jo izda za naš tisk. Da si nekoliko odpomore, je pričel izdajati zbirko »Predavač«, ki donasa nekaj dobička, hkrati pa služi kot praktična knjiga pri pouku učiteljstvu. Izdajanja večjega mladinskega spisa v založbi UJU se še ni moglo realizovati.

Račun kaže, da je imelo Udruženje v pretečenem letu 502.292 Din dohodkov in 408.422 Din izdatkov. Saldo je 33.869 dinarjev.

Poročilo nadzornega odbora ugotavlja podrobno te postavke in predlaga absolutorij glavnemu blagajniku in odboru.

Debata o letnem poročilu.

Izveštajni odbor je predlagal, da se izreče Glavnemu odboru zaupnica in da se očuva tudi nadalje decorum našega Udruženja, ki ga je visoko dvignil Glavni odbor.

Prihod Slovaških zastopnikov.

Preds. je nato pozdravil zastopnike Slovaške učit. zv., ki so došli medtem v dvorano. Ogledal se je nato k besedi senator Babka, ki je skupščino pozdravil v imenu slovaškega učiteljstva in posebno poudarjal solidarnost med jugoslovanskim in slovaškim učiteljstvom. (Sledilo je burno odobravanje.)

Sprejetje „Izveštaja“ in budgeta.

Skupščina je sprejela po dveurni debati letno poročilo in proračun, kakor je bil v tisku predložen delegatom.

Izprememba pravil.

Izpremenili so se sledeči členi pravil: čl. 2., 11., 14., 16., 17., 18., 19. in 22.

Resolucije in predlogi.

Popoldne so se obravnavali predlogi in resolucije, ki sta jih predložila odbora.

Volitve — novi odbor.

V glavni odbor UJU so bili izvoljeni sledeči člani:

IZVRŠILNI ODBOR: Predsednik Milutin Stanković, urednik Nar. Prosv. in učitelj iz Beograda; Jelisaveta Vavra, učiteljica iz Zagreba; Antonije Mladenović, učitelj iz Beograda; Mih. Stanojević, učit. v penziji iz Beograda; Vlada K. Petrović, učitelj iz Beograda; Jov. P. Jovanović, šef kabineta min. prosvete; Jelisaveta Radović; Petar Vutešanović; Jovan Milijević; Zika Radosavljević; Tihomir Kostić; Proka Damjanović; Svetislav Avramović.

NADZORNI ODBOR: Svetislav Ivković; Zivko Jovanović; Miloš Milošević; Julijana Gnjizovičeva; Matija Ljubić.

ČLANI IZ POKRAJIN: Srbija: Zorka Petrović — Novi Sad; Todor Dimitrijević; Milan Smiljanić; Split: Ivo Radovanović; Tilka Fantela; Zagreb: Stjepan Zaninović; Jelisaveta Vavra; Jovo Milojević; Blaž Štetić; Sarajevo: Nikolaj Jo-

vanović; Dane Ručić; Nasiv Resulović; Ljubljana: Pavel Flere; Anton Gnuš; Iv. Tomažić.

ZAMENJENICI: Jovan Telebaković; Pavle Sinčić — Beograd; Ivo Antonijoli — Split; Ivan Dimnik — Ljubljana; Ljudevit Krajačić — Zagreb; Radomir Vujić — Sarajevo.

Telovadba in narodna zabava na Taboru.

Na večer se je vršila dobro uspela telovadba in prav animirana zabava.

(Obširneje in podrobneje poročilo prinesemo v prih. številkah.)

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Po sklepu lista.

— Centralna kongresna pisarna posluje danes v Kazini (Zvezda) v I. nadstropju in naj se vsi izletniki sigurno javijo še danes pri izletniškem odseku, da dobe legitimacije in da se pravočasno naznani, koliko udeležencev pride v posamezne kraje.

— Izletnici neka se izvole prijaviti u centralnoj pisarni do 7. avgusta k »Izletnom odseku«.

— Izletnici nek se sakupe po sata pred odlaskom vlakova pred glavnim stanicom. Vode (pratioci) imaju modre trakove sa natpisom »Izletni odsek«, te nek se prijave kod njih, trebaju li kakve informacije.

— Zadnja Narodna Prosveta prinaša dva članka posvećena spomenu na Prešerna in sicer prvega z naslovom »Pred spomenikom Frana Prešerna« — povodom učiteljskega kongresa u Ljubljani in drugoga z naslovom »Iz Prešernovega života« — povodom učiteljskog kongresa u Ljubljani — glavni datum.

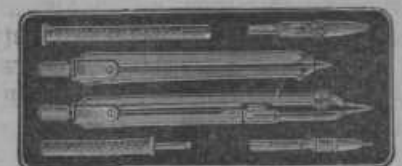
— f Počitniški izlet. Na zadnje našo pripombo pod zgorajšnjim naslovom z dne 3. avgusta t. l. nam poroča tovariš Mrovlje, da se vrši omenjeni počit; izlet pod imenom: »Slovensko učiteljstvo F. S.«, torej v zvezi s F. S., ki ima pod okriljem slov. učitelje - ferijalce! To v vednost vsem tov. in tovarišicam, ki namestavajo potovati.

— Pozdravna brzojavka učiteljstva Nj. Veličanstvu. Nj. Vel kralju Aleksandru I. Bled. Ujedinjeno srpsko, hrvatsko i slovensko učiteljstvo sa glavne skupščine i kongresa u Ljubljani pozdravlja Vaše Veličanstvo kao nosioca velike nacionalne ideje, kojoj ujednjeno učiteljstvo služi kao vodju iz slavnih dana narodne borbe za slobodu i ujedinjenje. Predsednik: Milutin Stanković.

K umetniški razstavi kluba »Vesne« na Bledu nam še poročajo, da se ne bo vršila v Zdraviliškem domu, nego v veliki dvorani Kazine. Za razstavo vlada na Bledu veliko zanimanje. Otvori se kakor smo že poročali, 8. t. m. z umetniško soroje, pri kateri sodelujejo gđc. Šiligačeva in gg. Križaj in Šimenc.

Darujte 7% državno posojilo Učiteljskemu konvikutu in Učiteljskemu domu!

Šolska in precizna risalna orodja.

Precizna merila in druge tehnične potrebščine.

Cene solidne!

Za šole pri cenah popust!

Delavnica za precizno mehaniko

VILJEM SEQUARDT

Šelenburgova 4. Ljubljana Šelenburgova 4.

Prodajalna samo v hiši na dvorišču.